

فاویسم (favism)

یک بیماری فصلی، ارثی و تغذیه ای است که به شکل کم خونی و بیشتر در اثر خوردن باقلای سبز خام و گاهی فریز شده و یا در اثر مصرف برخی از داروها و مواد شیمیایی اکسید کننده در افراد حساس اتفاق می افتد. این بیماری واگیردار نیست. بلکه یک بیماری ارثی است که توسط کروموزم X منتقل می شود. افراد مبتلا در حالت عادی طبیعی هستند و هیچ گونه علامتی ندارند مگر آنکه باقلا بخورند که در این صورت دچار علائم حاد بیماری می شوند. در ایران، فاویسم، بومی سواحل خزر است. کانون هایی از بیماری هم در سواحل خلیج فارس به ویژه مناطق جنوب و جنوب شرقی ماهدشت، فسا و فیروزآباد فارس و روستاهای شمالی ایرانشهر در استان سیستان و بلوچستان نیز دیده می شود. این بیماری بیشتر در پسرها شایع است.

علائم

۲۴ تا ۴۸ ساعت بعد از خوردن باقلا علائم به صورت تب خفیف، بی حال، رنگ پریدگی، تهوع و استفراغ، قرمز یا تیره رنگ شدن ادرار و گاهی درد شکم یا کمر درد نمایان می شود در صورت عدم درمان مناسب احتمال آسیب دیدن کلیه ها و نارسایی کلیوی و کم خونی می شود

پدر و مادر گرامی چنانچه کودک شما مبتلا به فاویسم است لازم به نکات زیر توجه شود.

- ۱) کسب اطلاعات کافی در مورد بیماری و علائم خطر
- ۲) شناسایی عوامل ایجاد کننده از جمله مصرف باقلا و برخی داروهای خاص.
- ۳) در صورت تب هرگز آسپرین مصرف نکند.
- ۴) در صورت تب از استامینوفن طبق دستور پزشک استفاده نمائید.
- ۵) عدم استفاده از نفتالین برای نگهداری لباسها.
- ۶) کودک مبتلا به فاویسم نمی تواند و نباید خون اهداء کند.

راههای درمان کودکان مبتلا به بیماری فاویسم:

* برای تسکین درد یا پایین آوردن تب کودکان هرگز به او آسپرین ندهید. مصرف استامینوفن، فقط با مقداری که پزشکان تجویز کرده مجاز است.

* بهترین درمان برای فاویسم، پیشگیری از بروز علائم آن و عدم مصرف و مواجهه با مواد همولیزکننده گلبول های قرمز خونی است.

* به طور معمول درمان با تجویز سرم به مقدار کافی و در صورت نیاز تزریق خون بر حسب نظر پزشک صورت می گیرد.

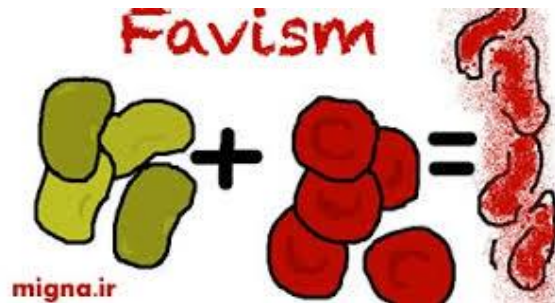
* در مواردی که همولیز حاد خون رخ دهد، بیمار باید سریع تحت تزریق خون قرار گرفته و در موارد نارسایی حاد کلیوی، به تجویز پزشک تحت دیالیز قرار گیرند.

* در برخی موارد هم به علت نابودی سلول های خونی، می توان طحال را از بدن خارج کرد همچنین در مواقع کم خونی مکمل های اسید فولیک، ویتامین E و مکمل های آهن به بهبودی وضعیت کمک زیادی می کنند. گاهی هم به علت کاهش اکسیژن، افراد مبتلا باید تحت اکسیژن درمانی قرار گیرند و برای جلوگیری از نارسایی کلیوی مایعات وریدی به آنها تزریق شود.

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی
اسان کملیو و پوراچد
پارسان امام سجاد

فاویسم (باقلابی)

حصیه‌یات نش (پورویزر آموزشی)

و بکاری بخش نورادان

در صورت مراجعه به پزشک و یا مراکز درمانی ابتلاء به فاویسم را اعلام کنید تا داروهای بی خطر برای فرزندتان را تجویز نمایند.

لیست داروهایی که کودک فاویسمی نباید مصرف نماید از مرکز درمانی دریافت نمائید.

در صورتیکه از بیماری و علائم حاد آگاه باشید و از مصرف مواد مضر پرهیز نمائید و در صورت بروز حمله حاد به نزدیکترین مرکز درمانی مراجعه نمائید.

۶) فرزندانتان از خوردن سبزیجات زیاد و بیش از حد معمول پرهیز کنند.

۷) در صورتیکه مادری هستید که به فرزندانتان شیر می دهید باقلا و آسپرین نخورید.

۸) در صورت بروز علائم به نزدیکترین مراکز درمانی مراجعه نمائید.

علائم هشدار در منزل

- ✓ تب خفیف
- ✓ خون در ادرار
- ✓ تهوع و استفراغ
- ✓ درد کمر یا درد شکم
- ✓ ضعف و بی حالی